

BTW

De koepelvrijstelling in de btw

Een beroep op de koepelvrijstelling btw door samenwerkingsverbanden kan voorkomen dat de btw kostprijsverhogend werkt.

Koepelvrijstelling Voor een samenwerkingsverband (de koepel) dat diensten verricht voor leden van de koepel die btw-vrijgestelde prestaties verrichten of aan leden die geen ondernemer zijn voor de btw, geldt onder voorwaarden de koepelvrijstelling in de btw. De koepelvrijstelling wordt regelmatig toegepast bij samenwerkingsvormen in bijv. de zorg en in het onderwijs, omdat de btw anders kostprijsverhogend werkt. Voor de levering van goederen kan de koepelvrijstelling niet toegepast worden. Door toepassing van de koepelvrijstelling zijn de diensten verricht aan de leden vrijgesteld van omzetbelasting.

Voorwaarden koepelvrijstelling De koepelvrijstelling is van toepassing als:

- het samenwerkingsverband aan de leden niet meer in rekening brengt dan hun aandeel in de gezamenlijke uitgaven; en
- de diensten direct nodig zijn voor de activiteiten van de leden; en
- de vrijstelling geen verstoring van concurrentieverhoudingen veroorzaakt.

Uitgezonderde diensten koepelvrijstelling De volgende diensten door samenwerkingsverbanden (genoemd in de negatieve lijst van artikel 9 van het Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968) vallen niet onder de koepelvrijstelling en zijn belast:

- het uitlenen van personeel;
- het voeren van de loon- en salarisadministratie, de financiële administratie en de grootboekadministratie;
- ICT-diensten;
- begeleiden van het gebruik van ICT;
- verhuur of verkoop van computerapparatuur;
- advisering, begeleiding, onderzoek en andere diensten op het gebied van onderhoud van woningen en gebouwen;
- expertisewerkzaamheden, onderzoeken, inspecties, taxaties, arbitrage en advisering in het kader van een verzekering of een schadegeval;
- ondersteuning aan werkgevers op het gebied van arbeidsomstandigheden;
- werkzaamheden met betrekking tot de pensioenadministratie;
- adviseren en ondersteunen van paritaire organisaties. Dit zijn organisaties die volgens gelijkheid van de deel-

nemende partijen worden bestuurd, zoals ondernemingsraden en medezeggenschapsorganen.

Hof Den Haag

Recentelijk heeft Hof Den Haag geoordeeld dat de bemiddelingsdiensten van een koepel die een lerarenpool beheert direct nodig zijn voor het verzorgen van onderwijs (ECLI:NL:GHDHA:2021:1569). Het docentenkorps is het belangrijkste ingrediënt voor het verzorgen van goed onderwijs en de BTW-richtlijn faciliteert deze doelstelling door dit onderwijs vrij te stellen van btw. De koepelvrijstelling is dan ook van toepassing.

De casus Een stichting is een samenwerkingsverband van een aantal schoolbesturen en beheert een pool van leerkrachten die kunnen worden ingezet bij een van de aangesloten scholen. De leerkrachten zijn niet in dienst bij de stichting, maar bij de aangesloten scholen. De stichting heeft geen winstoogmerk. De koepelvrijstelling is van toepassing op de diensten die de stichting verricht. De bemiddelingsdiensten zijn rechtstreeks nodig voor het verzorgen van onderwijs door de leden van de koepel/de stichting. De diensten zijn volledig toegesneden op de behoeften van haar leden en worden uitsluitend aan de leden verricht. Het docentenkorps is het belangrijkste ingrediënt voor het verzorgen van goed onderwijs en de BTW-richtlijn faciliteert deze doelstelling door dit onderwijs vrij te stellen van btw. Verder is van belang dat de bemiddelingsdiensten specifiek zijn (afgestemd op de situatie in het onderwijs en bij de aangesloten scholen) en onontbeerlijk in de huidige tijd. Ook heeft de rol van de stichting nog aan gewicht gewonnen in de krappe arbeidsmarkt, waar scholen grote moeite hebben om de formatie rond te krijgen en de gaten in het rooster te vullen. Over de concurrentieverstoring merkt het hof op dat de activiteiten van de stichting niet op de negatieve lijst van artikel 9 van het Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968 voorkomen.

BZ-ADVIES

Voor een beroep op de koepelvrijstelling is het van belang alle voorwaarden strikt na te leven. Is er sprake van een samenwerkingsverband waarbij aan de leden een vast bedrag in rekening wordt gebracht, dan is volgens de Hoge Raad (ECLI:NL:HR:2019:1174) de koepelvrijstelling niet van toepassing. Voorts moeten de diensten nodig zijn voor de activiteiten van de leden en mag er geen concurrentieverstoring optreden.

→ Door de koepelvrijstelling toe te passen, voorkomt een samenwerkingsverband dat de btw kostprijsverhogend werkt voor onderlinge diensten verricht door en aan de participanten.